

Asia: VN/12741/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Pykälän 58 a mukaan ravisemisliikkeiden toimintaa voidaan väliaikaisesti rajoittaa covid-19 epidemiasta johtuvan terveydenhuollon ylikuormittumisen estämiseksi. Pykälän mukaan kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan ravitsemistoiminnan harjoittajia velvoittavan päätöksen aukiolo- ja anniskeluajan lyhentämisestä. Edelleen pykälän mukaan aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos se on välttämätöntä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet ja rajoitukset täydentäisivät AVIn kunnan alueella voimassa olevia päätöksellä asetettuja velvoitteita ja rajoituksia.

58 d §:n mukaan kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä lähikontakteja välttäen. Aluehallintovirasto voi tehdä pykälän mukaan alueellaan vastaavan päätöksen. 58h §:n mukaan 58 d §:n päätöksen tilanteessa tilojen toimijan on tehtävä kirjallinen suunnitelma siitä, miten päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset toteutetaan. 58 g §:n mukaan kunta ja AVI voivat tietyin edellytyksin myös antaa päätökset tilojen väliaikaisesta sulkemisesta.

Näiden pykälien osalta toteamme, että muutoksessa kuntien ja aluehallintovirastojen rooli rajoitustoimenpiteissä muuttuu merkittävästä. Muutoksen myötä erityisesti kuntien resurssit toimenpiteisiin reagoimiseen tulisi varmistaa, sillä hallinnollinen työ mahdollisten rajoitustoimenpiteiden arvioinnissa, valmistelussa, perusteluissa sekä mahdollisessa muutoksenhakuvaiheessa voivat lisätä huomattavasti kuntien työmäärää. Hallinnollinen ja juridinen

valmius vastata lakiluonnoksessa esitettyihin velvollisuuksiin asettaa kunnalle suuren paineen valmistella ja arvioida mahdollisia rajoitustoimenpiteitä.

Kiinnitämme myös huomiota siihen, että lainmuutoksessa tulisi huomioida lainsäädännön soveltamisen yhdenvertaisuus ja yhdenmukaisuus. Lain soveltamisen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi kunnille tulisi tarjota tietoa ja koulutusta päätösten tekoa varten. Erityisesti kuntatasolla tehdyissä päätöksissä erilaiset tulkinnat voivat korostua kuntien suuren määrän takia - vaikka kaikki päätökset sinänsä tehtäisiinkin lain vaatimalla tavalla.

Lainsäädännön jatkuvuuden osalta huomautamme myös, että vuoden 2022 loppupuolisko tulee olemaan muutoksen aikaa kunnille erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osalta hyvinvointialueiden suunnittelun ja valmistelun takia. Kunnilla tänä vuonna mahdollisesti oleva sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen, mukaan lukien tartuntatautien torjunnan osaaminen, tulee ainakin osittain siirtymään hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Muutoksen keskellä annettu rooli rajoitustoimenpiteiden arvioinnin ja päätösten tekemisen suhteen asettaa yhä suuremman paineen monista toiminnoista kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle ja niille asiantuntijoille kunnissa, joilla on kykyä arvioida tartuntatautilannetta alueella. Muuttuvassa tilanteessa tulisi harkita tarkoin, mitkä päätöksenteon muodot on tarpeellista ja tarkoituksenmukaista siirtää kunnille.

Nieminen Sanni
Essote